

30

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo čebelarskega
društva za Slovenijo

Štev. 10
1927

Vsebina:

Oskrbovanje čebel v A.-Ž. panjih	145	Opazovalne postaje	157
Vseslovanski čebelarški kongres in razstava v Pragi	148	Društvene vesti	157
Raynanje s čebelami	151	Vesti iz podružnic	158
Ali je jugoslovanskim čebelarjem čebelarška razstava potrebna?	153	Vprašanja in odgovori	159
		Drobiž	159

Čebele v kranjskih novih panjih na 18 romičev ugodno naprodaj. Pojasnila daje iz prijaznosti blagovni oddelek Čebelarškega društva v Ljubljani (Jugosl. knjigarna).

Poučne knjige za slovenske čebelarje:

Janša-Humek, Popolni nauk o čebelarstvu Din 24.—
 Znidarski, Naš panj vez. Din 40.—, broš. Din 35.—
 Slovenski Čebelar. — Izmed popolnih letnikov se dobijo samo še letniki: 1905, 1921, 1923 do 1926 à Din 40.—

Posamezne različne številke raznih nepopolnih letnikov Slov. Čebelarja ima blagovni oddelek na razpolago v zbirkah po silno nizki ceni.

Mlajši čebelarji, ki še niso dolgo naročniki Slov. Čebelarja, bodo v teh posameznih številkah našli zelo obilo dragocenih čebelarških nauk in jim bodo nudile te številke mnogo zabave in pouka. Zbirka, ki obsega okoli 80 posameznih števil, stane le Din 20.—

Čebelarško društvo za Slovenijo v Ljubljani.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI
UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1927. / Številka 10.

Letnik XXX.

Oskrbovanje čebel v A.-Ž. panjih.

Fr. D. Jug.

VIII.

Skrb za novo matico. Ko roj izleti iz panja ali pa, če smo mu bili matico vzeli, tedaj nastane ne majhna skrb za čebelarja, da dobi panj čimprej novo matico. Pri tem se jaz ravnam

takole. Pri panju, od katerega sem roj sprejel in ga drugam vsadil, pregledam njegovo plodišče drugi ali pa tretji dan po roju. Ako ne mislim vzeti več od njega nobenega roja, mu izrežem razen enega vse matičnike; dva matičnika pustim panju samo takrat, kadar sta na enem satu skupaj in oba enako stara. Več matičnikov v enem panju pustim le, ako jih mislim drugim vcepiti. Tedaj pustim panju za bodočo matico najmlajši matičnik. Vse starejše vcepim poprej drugim panjem. Panj pa, kateremu sem bil pravočasno vzel matico, pregledam in uredim šele osmi dan potem, ko mu je bila matica vzeta, na ta način kakor prejšnje. Pomniti pa je treba, da moramo panj, ki je rojil ali pa da mu je bila matica vzeta, od tedaj vsakih osem dni

pregledati, dokler se nova matica ne oprashi. Sicer utegne še enkrat rojiti.

Pri izbiri matičnikov se ravnam po tejle metodi. Najprej premislim, kakšno je bilo vreme takrat, ko je bil matičnik 5, 6, 7 in 8 dni star izza zaleženja. Ako je tiste dni deževalo, izberem nekoliko mlajšega, ki je bil negovan v času, ko so čebele izletavale na pašo. Teorija nas namreč uči, da so tiste matice, ki so bile negovane v času, ko čebele niso izletavale na pašo, slabejše. Koliko je resnice na tem, ni baš lahko dognati. Po mojem mnenju bi utegnilo nekaj na tem biti. Ako namreč zaloti čebele slabo vreme takrat, ko negujejo matično zalego, utegnejo biti pri tem opravičeno bolj površne, ker se jih poloteva skrb, ali bodo sploh mogle rojiti. Ako ne izletavajo, jim primanjkuje tudi snovi, ki jih čebele rabijo pri negovanju matičnih žerk.

Pri urejevanju novega matičnega naraščaja si tudi lahko pomagamo, ako nam namreč v katerem panju ni po volji čebelno plemo. Morda imajo čebele kako napako, da niso marljive meda-

rice, izredno hude ali pa matica ni bila dobra itd. Pri tem storim takole. Ko je v panju že vsa zalega pokrita, mu izrežem še tisti matičnik, ki sem ga bil pustil, in vcepim na isto mesto, kjer je bil poprejšnji, drug matičnik, iz drugega boljšega panja. Matičnik ne sme biti čisto goden; 1 ali 2 dneva naj mu še manjkata. Še boljši je in bolj smo sigurni uspeha, ako prenesemo iz enega panja v drugega kar celi sat s čebelami vred, na katerem je že skoraj goden matičnik. Toda niti v panju, niti na satu ne sme biti nič mlade zalege, sicer bi čebele nastavile nove matičnike in bitujke ne sprejele.

Opazovati moramo tudi, kdaj se nova matica izleže. Ako vemo, kdaj je bil matičnik zaležen, ali pa vsaj, kdaj so čebele matično zalego zadelale (pokrile), že lahko vnaprej vemo, kdaj se bo matica izlegla. Doba razvoja od jajčeca do izleženja traja 16 do 17 dni: jajčeca 3 dni, ličinka $5\frac{1}{2}$ do 6 dni, buba 7 do 8 dni. Ob času, ko že mora biti nova matica izležena, pogledjmo na tisti sat v plodišče, kjer je matičnik. Ako so čebele mirne in je matičnik na koncu lepo odprt, da na njem še pokrovec visi, tedaj se je matica srečno izlegla. Za čebelarja pa nastopi sedaj zopet nova skrb.

V rojilni dobi je v močnem A.-Ž. panju toliko čebel, da jih je, ko potegnemo sat iz panja, na njem kar na kupe. Zato je zelo težavno sate natančno preiskati, ko zasledujemo matičnike. Zaradi tega se nam neredkokrat zgodi, da ostane v panju poleg določenega še kak prikrit, neopažen matičnik. Tedaj dobimo kakega dne nepričakovan roj. Jaz se proti temu takole zavarujem. Ko ugotovim, da ima panj novo matico, grem vsako jutro med 5. in 6. uro v čebelnjak ter za okencem panja prisluškujem nekoliko minut, ali matica v panju poje. Ako slišim petje in morebiti tudi kvakanje še ne rojene matice, tedaj je v panju še en goden matičnik. Takrat še tisto dopoldne med 8. in 10. uro pregledam zopet panjevo plodišče ter iščem na satih matičnik toliko časa, dokler ga ne najdem,

ter ga odstranim. Zgodilo se mi je že, da ga v plodišču nisem našel, a bil je v medišču; zato je treba v tem primeru tudi medišče pregledati. Včasih se tudi pripeti, da nam kljub pazljivosti kak panj iznova roji. S tem pa postopam takole. Še ko se roj zunaj zbira na kaki veji, odprem izrojenčevo plodišče in iščem drugo novo matico, ki je medtem, ko je roj odhajal iz panja, že prilezla iz matičnika med čebele. Ko jo najdem, jo ujamem. Ako je slabotna, jo uničim, ako je pa lepa in krepka, jo pa priprem v matičnico in denem kakemu drugemu panju za okence. Nato roj ogrebem. Ko se umiri, ga previdno vsadim v tisti panj, iz katerega je izrožil. Ta roj namreč ni posledica naravnega nagona, temveč sile: ker si je del čebel v panju izvolil tisto matico, ki je ostala v panju prikrita čebelarjevemu očesu takrat, ko je matičnike izrezaval. Roj z mlado matico, ki smo ga izrojenču vrnili, se kmalu sprijazni z rojeno matico. V nekaj dneh se matica opravi, panj pa prične potem pridno delati.

Pripeti se pa, da včasih sploh ne vemo, iz katerega panja je roj izletel, ker ni bil med tem časom nobeden navzočen. S takim rojem postopam prav tako kakor s prvcem, ki je bilo o njem govora že v zadnjem članku. Vsadim ga namreč v eksporten panj, mu drugi dan vzamem matico, da se potem sam vrne v staro. V tem primeru pregledam izrojenčevo plodišče šele tedaj, ko se roj vrača. Panju pustim izrojenčevo matico, ako je krepka, ako pa ne kaže, da bi bila dobra, mu moram vrniti rojevo matico, in sicer v matičnici priprto.

Prašenje novih matic. Ko je prvec odšel iz panju ter smo starcu drugi ali pa tretji dan odstranili vse matičnike razen enega, se nova matica izleže peti ali pa šesti dan po roju. Panju pa, kateremu smo matico vzeli še preden je bil prvcu matičnik pokrit, se izgodi nova matica 10. ali 12. dan. Ako smo pa panju vcepili že goden matičnik iz drugega panja, v katerem smo pustili v ta namen nalašč več matičnikov godniti, zapusti mlada matica matič-

nik nekoliko dni poprej. A pomniti moramo, matica toliko časa ne praši, dokler ni v panju vsa zalega izležena.

Ako vračunamo, da stara matica nekaj dni pred rojem ni zalegala, gre mlada matica na praho ob najboljših vremenskih razmerah 14. ali 16. dan po roju ali pa 20. dan potem, ko smo bili panju matico vzeli. Do tedaj se namreč v panju vsa zalega poleže. Dneva prahe ne določuje matica sama, ampak čebele. Ko je čebelar prešlo nagnjenje po rojčitvi in so se vse zedinile na novo matico, tedaj šele dajo čebele novi matici vzpodbudo, da prične izletavati na prašenje, kamor jo spremlja cela kopa čebel in trotoev. Za trote skrbijo čebele same. Čebelarjeva skrb glede trotoev je le, da so v plemenitih panjih pravočasno odgojeni. V slabejših panjih jih pa lahko omejujemo in zadržujemo, da se kasneje izvalijo. Nobenemu panju pa ne smemo trotoev popolnoma omejiti. Ako jih v rojilni dobi ni v panju, čebele niso pridne ter nimajo pravega veselja do dela.

Končno moram še pripomniti, da ne smemo prenesti med časom, ko se nova matica vali in praši, v panj nobene zalege iz kakega drugega panja. S tem bi matici daljšali čas prahe ali bi jo še celo uničili. To pa ne velja v primerih, da je panj na ta ali oni način matico izgubil ter goji novo ali pa za panj, v katerem čebele matico prelegajo, ampak samo za panj, ki se je pripravljaj na roj v rojilni dobi, a ga nismo pustili rojiti.

Marsikateremu čebelarju bi se ta preledek v dobi zaleganja v panju zdel predolg. A čebele imajo to lastnost, da hočejo v rojilni dobi vzgojiti na vsak način matico iz lastne zalege. Zaradi tega gojijo trote. Zato jim ni mogoče vsiliti tuje oprasene ali neoprasene matice toliko časa, dokler jim ni vzeta vsa možnost, da bi jo mogle iz lastne zalege vzgojiti. Ako si pa to stvar natančneje ogledamo,

razvidimo, da je ta ukinitve zalege celo v prid čebelarju in pa čebelar samim.

1. Močna družina z dobro rodovitno matico, ki je spomladi zalegala, je najbolj živalna tik pred rojenjem ali pa kadar starcu vzamemo matico. V panju je pa tudi največ zalege baš takrat, kadar panj goji novo matico ter je v njem vsak dan več čebel. Med tem časom pa se navadno prične tudi glavna pašna. Ker ni v panju odprte zalege, obrnejo čebele lahko vso pozornost beri ter baš v tem času najlažje napolnijo medišče, katero čebelar lahko iztoči v svoj prid.

2. Ko se nova matica opravi in prične zalegati, je v panju še veliko mladih čebel. Te imajo bujen nagon po gojčitvi zalege. Ker je ta čas še dobra pašna, nova matica prav marljivo zalega, tako da zaleže v nekoliko tednih vse satje v plodišču, to je 50 do 60 tisoč celic ter je do avgusta meseca, ko mora biti že pripravljena nova armada za jesensko pašo, vrzel iz rojilne dobe izpolnjena.

3. Od panja pa, kateri ni rojil ter je matica v njem skoraj celo leto zalegala, nisem imel nič več koristi nego od drugih. O tem sem se že večkrat prepričal. Kvečjemu sem imel od kakega panja to korist, da sem mu med letom lahko odvzel kak sat zalege, da sem kakega slabiča podprl z njo. Pri točenju ali pri zazimljenju ni imel tak panj nič več ali pa še celo manj medu nego drugi.

Prihodnjič pride na vrsto opazovanje mladih oprasenih matic in o rezervnih maticah.

Neprecenljiva je korist, ki jo ima kmetijstvo od čebelarstva. Z neštetiimi poskusi so dognali, da bi sadno drevje skoraj nič ne rodilo, če bi čebele ne prenašale obnožine s cveta na cvet in oplojevale cvetje. Ajda je rastlina, ki se sama od sebe zelo težko oplodi. Ta posel posredujejo v največji meri čebele. Ne pozabimo tega o pravem času poudarjati!

Jugoslovanska skupina na praški vseslovanski čebelarški razstavi.

Vseslovanski čebelarški kongres in razstava v Pragi.

III.

tvoritev razstave. Na dan otvoritve, dne 3. julija, me je solnce zgodaj zjutraj zvabilo na ulico. Tam je že bilo nenavadno živo. Iz bližnje in daljne okolice so že prihajale v mesto trume delavskih telovadcev na olimpijado. Mrgolelo je raznih težkih tovornih avtomobilov, na katerih je bilo od sile telovadcev in izletnikov. Gnječa vozov je bila tolika, da rodoljubu z dežele ni bilo varno hoditi čez cesto. Na trgu Sv. Vavla sem hočeš nočeš moral gledati sprevoz telovadcev, ki mi je prestrigel pot. Celo uro sem čakal, da bi mogel naprej, pa sprevoz ni hotelo biti konec. Četa za četo, godba za godbo, povelja v vseh jezikih sveta! Olimpijade se je udeležilo 18 narodov. V veličastnem sprevozu je bilo tudi mnogo prekrasnih čeških in slovaških narodnih noš. Tolikega sprevoz nisem videl še svoje žive dni.

Kljub glasnemu protestu redoljubnega stražnika sem smuknil skozi vrste telovadcev, da pridem čimprej na razstavišče. Tam so nas že od daleč pozdravljale slo-

vanske zastave, s katerimi sta bila vhod v razstavišče in industrijska palača bogato okrašena. Tudi slovenska zastava se je veselo poigravala z vetrom.

V razstavnem prostoru je bilo vse v najlepšem redu in vzorno pripravljeno za otvoritev. Tudi betonska tla so bila zlikana kakor parket. Čebelarški razstavljalci so bili praznično razpoloženi in zadovoljstvo se jim je zrcalilo na obrazih.

Točno ob 11 so se zbrali čebelarji v sredini palače pred doprskim kipom predsednika republike, ki ga je obdajal gaj palm in eksotičnega zelenja. Prisotni so bili številni zastopniki vlade, mestne občine in mnogih gospodarskih korporacij. Z galerije je zadonela krasna pesem »Rodné lany«, ki jo je mojstrsko zapelo znamenito praško pevsko društvo »Hlahol«. Nato je predsednik razstavnega odbora, ravnatelj V. Šmidlik, pozdravil navzočne, opozoril na velik pomen čebelarstva, vseslovanskega čebelarškega kongresa in razstave. Izrazil je radost, da je obiskalo Prago toliko čebelarjev iz vseh slovanskih držav. Izrazil je upanje, da bosta razstava in kongres močno vplivala na stike med slovan-

skimi čebelarji in na napredek slovanskega čebelarstva.

Minister za trgovino dr. Peroutka je pozdravil zborovalce v imenu kmetijskega ministra dr. Srdinke, ki je bil zadržan. Posebno prisrčno je pozdravil goste iz Bolgarije, Jugoslavije, Poljske in Rusije ter izrazil veselje nad krasno razstavo, ki naj bo čebelarjem kaŕipot za bodočnost. Proglasil je otvoritev. Slavnostni akt je zaključila češka državna himna.

Čebelarji so si potem ogledali razstavo. Velik, nepozaben je bil vtis, ki ga je napravila ta na slehernega. Nad 1600 razstavljalcev je tekmovalo, da da razstavi čim lepše lice. Češkoslovaški čebelarji so storili vse, kar je bilo v njihovih močeh, da pokaŕejo svoje čebelarstvo v pravi luči. Nenavadnega uspeha so se veselili tudi čebelarji ostalih slovanskih narodov. Aranŕma razstave je bil poverjen posebnemu odboru, ki je svojo nalogo izvršil z zavidljivo spretnostjo in točnostjo. Dekoracija razstavnega prostora je bil problem zase, ki je bil rešen z okusom in je dal razstavi še večji sijaj.

Nemogoče je, da bi popisal vse, kar je bilo razstavljenega. Zato se moramo omejiti le na najvaŕnejše objekte.

V srednjem delu industrijske palače so bili razpostavljeni predmeti državnega čebelarskega zavoda v Dolu. To veliko skupino je uredil predstojnik zavoda, ministrski svetnik dr. Schönfeld. Kdor jo je temeljito pregledal, je imel veliko korist od tega. Razdeljena je bila na devet oddelkov: 1. anatomija čebele; 2. med, vosek in obnoŕina; 3. čebelarska praksa (panji, prašilniki, orodje); 4. medeče rastline; 5. bolezni in škodljivci čebel; 6. publikacije; 7. državni zavod v Dolu; 8. diagrami; 9. statistika. Ta skupina je bila krona vseh in ŕe sama zase velika razstava.

Na levici te skupine smo bili nameščeni Jugoslovani. Sliko o tem prinaša današnji »Slov. Čebelar«. Kljub teŕavam in zaprekam, ki smo jih imeli, je prav čedno uspela. Naše društvo je razstavilo karto o organizaciji društva, večjo kolekcijo foto-

grfskih posnetkov najlepših slovenskih končnic, kolekcijo narodnega medenega peciva, tako zvanih »kruhkov« iz škofje-loške okolice in našo čebelarsko knjiŕevnost. Ljubljanska podruŕnica je razstavila lepo skupino fotografij čebelnjakov podruŕničnih članov. Anton ŕnideršič je razstavil svojo knjigo »Naš panj«, Jan Strgar iz Bitenj v Bohinju pa med, satnice, ŕkatljice za razpošiljanje matic, vzorce njegovih čebelarskih izdelkov iz lesa, med v tubah i. dr. Vsi slovenski razstavljalci so bili odlikovani, osrednje društvo z zlato, ljubljanska podruŕnica in ŕnideršič s srebrno, Strgar pa z bronasto kolajno »Svaza zemských ústř. spolků včelařských« v Pragi. Vsa odlikovanja smatram za veliko počaščenje, ker je bilo za vseh 1600 razstavljalcev pribliŕno le 100 kolajn na razpolago.

Iz Jugoslavije so razstavili ŕe: Zagreb lepe skupine finega medu, Osijek knjiŕevnost in dva modela panjev, Beograd vosek, med ter medene in voščene izdelke, Mudroh iz Novega Sada svoj panj, pripravo za odkrivanje satja, satnice in med, Dubrovnik pa med in Antoniolijev panj.

Zelo lepa in zanimiva je bila skupina praškega osrednjega društva: društvena knjiŕnica, statistika, odlikovanja, krasni albumi s fotografijami čebelarjev in čebelnjakov.

Vse levo krilo palače je zavzemala razstava čebelarjev iz Češke. Mili Bog, koliko blaga je bilo nakopičenega tu! Stene so bile posejane s statističnimi tabelami, diagrami, slikami, fotografijami, izreki, krasno urejenimi stenskim skupinami, kartami itd. Razstavne mize so bile okusno prevlečene z rumenim in svetlo sinjim blagom. Na mizah si lahko našel vse, kar si le hotel: nešteto najrazličnejših panjev, od najstarejšega »sistema« (klade), do najmodernejšega panja, orodje, med, vosek, pecivo, satnice, starinske čebelarske predmete. Vsega tega je bilo toliko, da so se oči medle. V tem oddelku, ki je bil razdeljen v mnogo pododdelkov, sta bili posebno lepi skupini Jaroslava Rytřa, ŕivinozdravnika z Krp in Josipa Pokornega,

ravnateljja gospodarske šole v Brandýsu n. L. Prvi je razstavil veliko skupino fotografičnih slik, tikajočih se anatomije in patologije čebele. Vse slike (mikrofotografije) so bile razstavljalčevo izvirno delo. Večinoma so bile tako lepe in zanimive, da se je vsak težko od njih ločil. Pokorni je razstavil velik herbarij najvažnejših medečih rastlin in njih semen, vrhtega pa češka zdravilna zelišča. Koliko znanja je nabiralcu treba in koliko večletnega truda stane taka zbirka, ve le tisti, ki je že sam zbiral. Milo se mi je storilo, ko sem izvedel, da sta ta dva razstavljalca prejela le srebrno kolajno, Ljubljana, Zagreb in Beograd pa zlato. Ni bilo mnogo zlatih kolajn in ker je bilo treba goste »pozlatiti«, so domače čebelarje le »posrebrili«. Če bi delil kolajne jaz, bi dal tema gospodoma vsakemu po pet zlatih, pa bi še bilo premalo za njih veliko delo.

Zelo lepa je bila skupina V. Jelinka iz Vlašimov, ki je razstavil $\frac{1}{2}$ m² velik menden sat, sedem velikih src iz lecta in ladjo z velikimi steklenicami medu, ki so bile okrašene z glavami iz voska. Na ladji je

bila tudi okusna košara s steklenicami najfinejše medice. Posebno zanimiva so bila srca. Vsak slovanski narod je imel svoje. V sredini srca je bila skupina slik predsedstva češke čebelarske zveze, rob srca pa okrašen z narodnimi barvami tistega naroda, kateremu je bilo srce namenjeno. Tudi Slovencem je podaril tako srce. Sliko priobčimo prihodnjič.

Neki hudomušni čebelar je razstavil prazen etui za kolajne ali pa za ure. Pri etuiju je ležal listek z napisom: »Iz te kasete so mi Madžari ukradli srebrno kolajno s praške čebelarske razstave v letu 1907.«

Vse hvale in posnemanja vredno v tem oddelku je bilo, da so posamezne pododdelke uredili in nadzirali čebelarski učitelji posameznih okrajev, in sicer vsak za svoj okraj. Doma so delali propagando za razstavo, zbirali predmete, uredili skupino, po razstavi pa blago odpremili lastnikom. Vsak čebelarski učitelj je delal popolnoma samostojno. Baš tem je pripisovati znaten del zaslug, da je razstava uspela.

(Dalje prih.)

Del čebelarskih skupin na vseslovanski čebelarski razstavi v Pragi.

Ravnanje s čebelami.

Spisal H. Peternel.

Čebela ni domača žival, ki bi se dala ukrotiti in privaditi svojemu gospodarju; zato je njeno življenje prekratko. Dognano je namreč, da živi čebela v dobi, ko izletava na pašo, le približno šest tednov. Mnogo čebel torej ne vidi niti enkrat v življenju svojega gospodarja opravljati dela v panju. Vendar jim je mogoče ločiti gospodarja čebelarja od nepoklicanih nepridipravov po njegovem kretanju, ki vpliva pomirljivo nanje.

Čebela piči, pik hudo skeli; to ve vsak otrok. Čebelar mora vedeti, zakaj čebela piči. Brez dvoma piči le takrat, kadar čuti po svojem nagonu, da je ogroženo njeno življenje, n. pr. če jo pritisnemo, ali pa obstanek njene družine. Nikakor pa ne pikajo iz gole hudobnosti. Ako to vemo, moramo z njimi ravnati tako, da ne mislijo, da jim ogrožamo njih življenje ali pa obstanek družine.

Prvo, česar se mora privaditi čebelar, je mirnost v vsakem položaju. Poznal sem moža, ki je vselej bežal pred svojimi čebelami kakor zajec pred psom. Ko ni mogel z njimi ničesar več opraviti — nagnale so ga že, če se je le približal čebelnjaku — me je naprosil, naj mu jih pregledam. Priznati moram, da so me strastno napadle, a ko so videle, da ne odneham, so se pa le podale in nehale napadati. Kje tiči vzrok, da se lastnik svojih čebel več ni smel niti dotakniti? Ne pri čebelah, ampak pri njemu! Zbežal je prvič, drugič itd. in čebele so dobile pogum ter so postale nestrpne proti vsakomur. Kakor je n. pr. pri biku prvi gospodarjev beg vzrok kasnejše njegove nasilnosti, tako ne sme čebelar nikdar bežati pred čebelami. Da se to ne zgodi, rabi čebelar, posebno pri večjem čebelarstvu, pokrivalo, s katerim si zakrije glavo in vrat. To ni sramotno, ne za starega čebelarja, še manj pa za začetnika, ker s tem ohrani življenje marsi-

kateri čebeli, ki bi po piku poginila. Panji niso enaki, eni imajo srdite čebele, ki se usujejo na človeka kakor razdražene ose, drugi pa potrpežljive kakor ovčke.

Umen, izkušen čebelar ve, kdaj si mora pokriti glavo s pokrivalom. Začetnik naj ne odpre panja, ne da bi si prej zagrnil glavo, ker sicer ne bo mogel mirno delati. Kar se tiče rok, zaničuje vsak čebelar rokavice, ki zelo ovirajo prožnost prstov. Treba se je privaditi piku, ki na rokah niti ne peče preveč, toda pik v obraz bolj boli in provzročuje pri onem, ki ga ni vajen, večje oteklina. Te vzbujajo pozornost nečebelarjev, ki se tudi radi posmehujejo zateklemu čebelarju. Seveda ne oteče mesto pika vsakemu enako močno. Starejšim čebelarjem se pozna le malo in le za nekaj ur, toda začetniku običajno provzroča čebelin pik močne opekline, ki so čestokrat šele drugi dan prav posebno vidne. Začetnik naj ima zaradi tega glavo vedno zagrnjeno, starejši čebelar pa le, kadar je treba.

Da čebele preveč ne razburimo, uporabljamo razna pomirjevalna sredstva, katerih učinkovitost je različna.

Škropljenje z vodo s razpršilnikom je dobro za pomirjenje čebel v roju, na čebele v panju pa malo učinkuje. Kdor je opazoval, kako napadajo iz odprtega panja, ve, da sede tiste čebele, ki pikajo, med sati ali ob njih in da se zakade naravnost v čebelarja. Z razpršilnikom pa porosimo le one čebele, ki sede mirno na satih.

Tobakov dim pogostokrat uporabljamo. Pri malih opravilih ali za malo čebelarstvo zadostuje. Cigareta ne velja mnogo, smotka je boljša, najboljša pa je pipa. Ker ne moremo tajiti, da itak že preveč kadimo, ni treba, da bi se še silili h kajenju pri čebelarskih opravilih, ki trajajo po cele ure.

Nekuhana, suhabukova goba je tudi dobro pomirjevalno sredstvo. Razrežemo jo v štirioglate paličke, ki naj bodo

tako debele, kakor 6—8 skupaj zloženih vžigalic. Hranimo jih v praznih kovinastih škatlicah od voščila za čevlje. Kadar jih rabimo, vzemimo košček gobe in ga prižgimo, da začne tleti, nato ga denimo v pokrovček škatlice, da je vedno pri rokah; potem šele odprimo panj. To kadilo zadostuje pri mirnejših čebelah in pri manjših opravilih, a prav hude čebele se tudi tega dima ne ustrašijo.

Kadilnik, ki ga napolnimo z gorljivimi tvarinami, je dober, ker proizvaja obilo dima in je priročen. Ni pa tako poceni kot domača kadila, ki jih lahko uporabljamo brez orodja.

Zvitek krp, ki so ga uporabljali naši stari čebelarji, je najbolj pomirjujoče domače kadilo. Napravimo ga lahko iz krp starih srajc iz bombaževine (koteanine). Najbolj pripravi za to so stari ženski predpasniki in druga taka tkanina. Stari čebelarji so napravljali zvitke iz platnenih koncev, ki prav posebno lepo tle, toda ne napravljajo preveč dima. Ta je posebno učinkovit. Kos cunje, velike za polovico pole, trdno zvijemo v poldrugo ped dolgo »cigaro«, ga ovijemo z nitjo, ki jo na več mestih zavozlamo. Pred uporabo ga na koncu prižgemo. Tli potem celo uro.

Euskol je vrlo dobro kadilo, ki gori (tli) zelo dolgo in vpliva zelo pomirjevalno na čebele. Prodaja ga blagovni oddelek osrednjega društva in ni drago.

Čebelar naj ima kadilna sredstva v pločevinastih škatlicah. Najboljše so večje prazne škatle od voščila za čevlje, ki nič ne stanejo. Ko kadila ne rabimo več, ga denemo gorečega v škatlo, jo zapremo, nakar takoj samo ugasne. Kadila uporabljajmo le ob potrebi in po pameti, ker obilno kajenje omamlja zlasti mladice, ki padajo potem s sata ter lahko na tleh poginejo.

S čebelami je treba ravnati tudi s premislekom. Preden odpremo panj, moramo vedeti, čemu ga odpremo in kaj bomo delali. Ako opravilo ni neogibno potrebno, pustimo čebele v miru! Ako je panj res treba odpreti, mora tudi izkušen čebelar

prej resno preudariti, kaj bo delal v njem in kako, da ne bo šele med delom ugibal, kako in kaj, ampak vse hitro opravil. Nič ni bolj škodljivega za čebelarstvo, nego če se delo v panju vleče na cele ure. S tem pa, da svetujem, da moramo vsako delo v panju hitro opraviti, še ne svetujem, naj pri delu hitimo. Hiteti ne smemo, nasprotno, mirno, na lahko roko, a smotrno in čimprej mogoče moramo vse opraviti, pa ne brskati po panju brez potrebe.

Zgodi se tudi izkušenemu čebelarju, da pri čebelah včasih prav slabo naleti, ker so razburjene iz kateregakoli vzroka. Takrat je najpametnejše, da vsako delo, pa če je še tako nujno, za nekaj časa odloži. Včasih zadostuje ena ura časa, pa so zopet mirne. Pripeti se, da hoče čebelar pridružiti pozni roj slabotni družini, a čebele ne marajo sprejeti rojevih čebel. Ako jih čebelar po sili združi, je čestokrat ves roj izgubljen, ker ga domače čebele napadejo in pomore do zadnje čebele. Drugo jutro bi pa sprejele roj brez klanja, ker so dobre volje. Pri združevanju je dobro, če pozkušamo, kako se bodo čebele sprejele. Panju, ki mu hočemo čebele dodati, poskusimo to z nekolikimi žlicami. Ako sprejme sto čebel mirno, jih bo sprejel tudi na tisoče, ako pa pomori sto čebel, bo uničil tudi ves roj do zadnje čebele.

Zelo važno je, da čebelar ne draži čebel z duhom, ki je čebelam zoprno. Dobro ne bodo sprejele tistega, ki diši po psu, ki ga je pravkar božal, ali po konju, ki ga je pravkar jahal. Istotako razburi čebele človek, iz katerega diši kakor iz vinskega soda, ker je pil vino. Čebele razdraži koci-nasta obleka, ker se zapletejo z nogami vanje in menijo zaradi tega, da so ujete. Potem cvilijo, se branijo in vznemirijo še druge čebele. Čebelarjem svetujem, naj imajo slamnik na glavi po zimi in poleti, tudi ako se to zdi nečebelarjem smešno.

Čebele ljubijo snago, zaradi tega se zaganjajo v človeka, ki pride k njim v prepoteni obleki in neumit, in neprijeten jim je tudi duh raznih dišav. Zato naj rabi čebelar za umivanje le navadno milo.

Ali je jugoslovenskim čebelarjem čebelarska šola potrebna?

Avg. Bukovec v Ljubljani.

»Slovenec« od 10. aprila t. l. (številka 81) je bilo objavljeno poročilo o nekem sestanku eksporterjev čebel, ki je bil marca meseca na Selu pri Žirovnici na Gorenjskem.

V tem poročilu se je dopisnik dotaknil tudi čebelarske šole, ki jo država name-rava ustanoviti v Št. Jurju ob južni železnici. Piše: »Velika ovira izvoza čebel je tudi pomanjkanje čebelarskega zakona. Inozemski čebelarji povprašujejo, kaj se pri nas stori glede preizkušnje panjev, čebelnih bolezni itd. Oni žele imeti spričevala (certifikate) od kakega uradnega preizkuševališča. Dosedaj je živinozdravnik na Jesenicah izstavljal ob zaprtem panju atest o zdravstvenem stanju čebel. Čebelarjem se ne zdi potrebno, da se ustanovi čebelarska šola v Št. Jurju ob juž. žel., ker ni potrebe po čebelarskih mojstrih in ker naši strokovnjaki prirejajo neumorno tečaje po deželi. Pač pa bi bil potreben znanstven institut za čebelarstvo v Ljubljani, opremljen po vzorcu ameriških, francoskih, italijanskih, nemških in ruskih institutov.«

Čudimo se, da je »Slovenec« mogel kaj takega objaviti, ne da bi se bil prej pri našem društvu informiral o njegovem stališču glede čebelarske šole. Čudimo se pa še bolj, da se je baš slovenski čebelar oglasil in vrigel prvi kamen na šolo, ki smo si jo priborili s tako velikim trudom.

Ni težko uganiti, kdo se skriva za tem poročilom, kajti izdaja ga že slog pisave. Mi mu osebno prav nič ne zamerimo, ker je pač izrazil svoje mnenje in morda ni imel niti slabega namena. Vendar pa njegove besede dokazujejo, da nima pojma o

pomenu in o učnem načrtu te šole in da se je baš zaradi tega tako grdo zaletel.

Ker sem bil poleg g. Humeka jaz tisti, ki se je ves čas od prevrata dalje zavzel za šolo in tudi deloval, da se je ideja skoraj uresničila, smatram za potrebno, da dokažem čebelarjem, kako je bilo upravičeno, da se je ustanovila čebelarska šola.

Predvsem opozarjam, da pri presoji, ali je potrebna taka specialna šola, mnenja čebelarjev v posameznih pokrajinah v državi sploh ne morejo biti odločilna, ker odločuje le celota. Nekaterim pokrajinam je vseeno, ali se ustanovi v Škofji Loki mlekarska šola ali ne, za Slovence je pa izredne važnosti. Bosanci nimajo nikakega interesa za hmeljarsko šolo, ki si jo Savinjšani zelo žele. Če smo slovenski čebelarji res že tako zelo podkovani, da šole ne potrebujemo, so pa morda drugi čebelarji potrebni izobrazbe v taki šoli.

Ker so mi priprave za čebelarsko šolo znane do podrobnosti, naj mi bo dovoljeno, da na kratko podam nje zgodovino.

Naše društvo je od početka ob raznih prilikah neprestano poudarjalo potrebnost šole. Na tem stališču je stal in stoji tudi sedanji odbor, ki je vedno naglašal, da je potrebna taka šola. Tudi druga jugoslovanska društva, ki so združena v »Zvezi«, neprestano zahtevajo nje ustanovitev.

L. 1919. je kmetijski minister, ki je obiskal Ljubljano, na našo prošnjo naročil kmetijskemu poverjeništvu, naj vstavi v proračun prvi obrok za ustanovitev šole. Od takrat je bila ta postavka v proračunu vsako leto. Denar se je porabljal za nakup čebelarskega inventarja: panjev, orodja, strojev, učil.

Lani je bil na ukaz kmet. ministra vstavljen v proračun za l. 1926./27. večji znesek za ustanovitev šole in minister je na podlagi tega predložil kralju v podpis ukaz o ustanovitvi šole v Št. Jurju ob j. ž. Ta

kraj je bil že s proračunom zasiguran in se šola sedaj drugje sploh ne more ustanoviti.

Da se je izbral št. Jurij ob j. ž. za sedež šole, je bila merodajna okolnost, da je tam že kmetijska šola, ki bo lahko sprejela pod svojo streho tudi čebelarstvo šolo, in ker so tam tudi pogoji za čebelarstvo kolikor toliko povoljni.

Ministrstvo je naročilo kmetijskemu oddelku, da izdela podroben učni načrt in proračun za adaptacije ter za nabavo potrebnega inventarja. Zastopnik ministrstva je v ta namen sklical pri oddelku za kmetijstvo v Ljubljani konferenco, na kateri se je soglasno sklenilo, naj bo šola namenjena predvsem sinovom takih kmetov, ki imajo premajhna posestva, da bi smeli po zakonu o kmetijskem šolstvu poslati svoje sinove v nižje kmetijske šole. Sklenilo se je, da bodi šola desetmesečna in učni predmeti naj ji bodo: čebelarstvo, sadjarstvo in zelenjadarstvo (vrtinarstvo). Gojenci naj se izvežbajo v vseh teh strokah enakomerno. Kdor bi zapustil šolo, bi bil izučen čebelar, sadjar in zelenjadar. (O fabrikaciji čebelarskih »mojstrov« tedaj ne more biti govora!)

Število gojencev se je določilo na 12, vsi na državne stroške. Vsako četrto leto je bilo določeno edinole za izobrazbo čebelarskih potovalnih učiteljev (12). V ta tečaj bi se sprejemali le taki prosilci, ki so dovršili kako srednjo šolo, n. pr. učiteljišče, in ki lahko dokažejo najmanj šestletno čebelarstvo prakso.

Ne smatram za potrebno, da bi danes navajal ves učni načrt, lahko pa omenim, da se je pri sestavi njegovi skrbelo, da se bo gojencu nudilo v šoli vse, kar bo v praksi potreboval. Teoretični pouk se je omejil na najnujnejše, veliko važnost pa polagalo na temeljito praktično izobrazbo.

Kaj se hoče s šolo doseči? Pred vsem bo nudila izobrazbo revnim sinovom malih kmetskih posestnikov. Gojenec, ki bi zapustil šolo, bi lahko dobil službo kot sadjar (drevesničar), zelenjadar ali pa kot čebelar, sadjar in zelenjadar. Pri nas manjka

baš praktičnih sadjarjev in zelenjadarjev. Če pravim pri nas, nimam v mislih Slovenije, marveč Jugoslavijo.

Presmešno je, če bi bili v skrbeh, kje bo dobilo vsako leto borih 12 absolventov šole kruh. Nekaj jih bo ostalo doma, drugi bodo pa dobili službo prav lahko. Vzemite v roke »Kmetovalca«! Skoraj v vsaki številki najdete oglas, da ta ali oni išče sadjarja. Če bo pa poleg te panoge več še čebelarstvu in zelenjadarstvu, bo kruh tem lažje dobil. V naši domovini je kruha za absolvente čebelarske šole v izobilju. Priznavam pa, da bi absolvent, ki bi se izučil samo v čebelarstvu, bolj težko dobil kruha. Ker bodo v šolo zahajali večinoma kmečki sinovi, ki so vajeni kmečkih del, bodo tudi zaradi tega službo še lažje dobili. Kdor je kaj vreden in podjeten, se mu ni bati, da bi kruha stradal.

Po mojem trdnem prepričanju mora šola uspeti, če jo bo vodil pravi strokovnjak. Uspeh vsake šole, zlasti pa specialne, je najbolj odvisen od sposobnosti vodje. Če bo ministrstvo pri izberi voditelja imelo srečno roko, lahko upamo, da se bo tekom 10, 20 let pri nas tudi čebelarstvo in zelenjadarstvo izboljšalo.

Izredne važnosti pa je, da se bodo izobraževali tudi čebelarski, sadjarski in zelenjadarski učitelji, ki bodo vršili dotični posel kot stranski poklic. Ti učitelji ne bodo sprejeti v državno službo, ker ne moremo zahtevati od države takih nepotrebnih žrtev. Učitelji bi vršili popotni pouk le od časa do časa, sicer pa opravljali svoj glavni poklic. Da nam manjka izobraženih, praktičnih in marljivih čebelarskih itd. učiteljev, o tem smo si vsi edini. Vsako okrožje bi moralo imeti učitelja, ki bi ob nedeljah in drugih primernih dneh vršil popotni pouk, nadziral zdravstveno stanje čebel, pomagal pri vnovčevanju pridelkov, ustanavljal in nadziral drevesnice, učil kmeta gojiti zelenjavo za dom, urejeval pašišča itd. Nikar ne mislimo, da bodo oblastne samouprave prevzele legijo okrajnih ekonomov! Te utegnejo nastaviti predvsem specijali-

ste. Toda za nagel napredek posameznih panog ti ne bodo zadostovali. Zato bodo učitelji, ki bodo dovršili specialno šolo v Št. Jurju, samoupravnim strokovnjakom velika opora. Če bodo kaj vredni, bodo našli za svoj trud tudi zaslužen plačilo. Za svojo osebo sem pa mnenja, da bodo ti učitelji brez dvoma idealni gospodarsko kulturni delavci, ker bodo svojo nalogo vršili iz idealnih razlogov, ne pa kot kruhoborci, ki so zaradi mizernih plač prisiljeni prežati na dnevnice.

Komaj je kralj podpisal ukaz o ustanovitvi šole, že so začeli posamezniki med čebelarji »delati mnenje« o nepotrebnosti šole. Ti nezadovoljneži pa niso tekom let, ko se je pletlo o ustanovitvi šole, dali niti glasu od sebe. Sedaj, ko smo šolo dobili in bi jo morali z največjim veseljem pozdraviti ter pomagati, da se čimprej odpre, pa sejejo nezaupanje med čebelarje. Da smo baš Slovenci prvi začeli polena metati, ni navsezadnje nič čudnega. Je pač naš značaj tak, da nas je težko zadovoljiti.

Prav nedolžen je pa nasvet glede čebelarskega znanstvenega zavoda, ponesrečeno pa primerjanje z drugimi velikimi narodi. Nihče ne bo kratkomalo zanikal, da je potreben tak zavod. Toda znanstveni zavodi ne nastajajo čez noč in si jih lahko privoščijo le tiste države, ki jim je mogoče tak institut urediti in vzdrževati. Pri nas pa manjka za to vsega: denarja, znanstvenikov in — pogojev za uspevanje zavodov. Kolikor mi je znano, nimamo v Jugoslaviji niti enega čebelarja, odličnega čebelarja, učenjaka, ki bi imel vse pogoje (študije) za mesto ravnatelja. Kje ga torej dobiti? Dali ga bomo v izobrazbo! To pa ne gre tako naglo, kakor nekateri mislijo in govore. K znanstvenemu zavodu spadajo tudi primerno zavetišče in precej primerne sveta ter dragocena notranja uredba. Dokler bodo naše ceste tako razrite, naše železnice v takem stanju, v kakršnem so sedaj, dokler se moramo boriti za nešteto drugih zavodov, ki so nam mnogo bolj potrebni, dokler bodo kmetijske poskusne

postaje s svetilkami iskale fitopatologov in bakteriologov, molčimo rajši o čebelarskih znanstvenih zavodih. V naši državi ni mlekarskih, sirarskih, ribarskih (morje!) in gozdarskih šol. Manjka nam šol za gošpodinjstvo, za razne obrte, trgovino, industrijo in nešteti socialnih ustanov. Naše bolnišnice so v strahovitem stanju, še na slabšem pa blaznice. Univerza v Ljubljani in razni drugi znanstveni zavodi ne morejo nikamor zaradi pomanjkanja kreditov. Našteli bi lahko še nebroj večjih potreb, pa mislimo, da ni treba. Sedaj pa pridemo čebelarji in hočemo nič manj kakor svoj znanstven institut. Ne segajmo previsoko! Sprejememo to, kar se nam nudi — čebelarsko šolo — z obema rokama in veselimo se, da smo jo dosegli brez posebnega truda! Ne pozabimo tudi, da si pred prevratom o narodni čebelarski šoli niti sanjati nismo upali. Ali smo res nenasitni in — nehvaležni? Ali smo res že zreli za znanstveni zavod?

Zdi se pa, da utegnemo zaradi čebelarske šole delati še dolge obraze. Vse se tako suče, da utegne stvar navsezadnje še zamreti. Oblastne samouprave bodo prevzele od države tudi kmetijske šole. Ni pa še določeno, ali prevzamejo tudi specialne šole, torej tudi čebelarsko. Če jo obdrži država, utegne obstati, sicer pa bržkone ne. Dvomim, da bi mariborska oblastna samouprava hotela vzdrževati čebelarsko šolo. Tedaj bi bila tudi brez pomena, ker je za eno samo oblast preveč; potrebna pa je za vso državo kot edina državna specialna šola te vrste.

Pa naj že bo, kakor hoče, tudi glede čebelarske šole se utegne uresničiti pregovor, da za velike prilike ni velikih ljudi. Tistim, ki se niso poglobili v potrebnost šole, svetujem, naj raje molče, ker stvari s tem vsaj škodovati ne morejo, če že nočejo koristiti.

Kadar presojamo take stvari, ne presojamo jih z izključno slovenskega stališča, marveč imejmo na umu potrebo cele države! Kdor pa tudi potem ne izpregleda, naj si pa natakne prave naočnike!

Mesečni pregled za avgust 1927.

Razpredelnica I.

XXX

K r a j (z morsko višino)	Označba opazo- vanega panja	P a n j e n a t e ž i						Toplina zraka				Dni je bilo									
		pridobil v			izgubil v			v mesecu čistih dkg	največ pridobil	naj- višja	naj- nižja	srednja me- sečna	izletnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih			
		1.	2.	3.	1.	2.	3.														
		mesečni tretjini dkg						pridobil	porabil	dne	C°										
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	320	495	580	—	120	90	1185	—	170	15.	+ 33	+ 7	+ 19.6	30	9	—	4	6	21	6
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	240	530	640	20	30	70	1290	—	160	19.	+ 32	+ 8	+ 21.~	29	9	—	2	3	26	5
Št. Vid nad Ljubljano (314 m)	A.-Ž.	60	290	620	10	45	95	820	—	120	29.	+ 33	+ 5	+ 19.8	30	12	—	1	7	23	9
Tacen pod Šmarno goro (314 m)	A.-Ž.	275	445	1080	110	110	120	1460	—	225	23.	+ 33	+ 5	+ 19.9	29	9	—	1	7	21	9
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	265	220	1165	—	80	—	1570	—	180	22.	+ 29	+ 9	—	29	5	—	2	5	20	9
Virmaše pri Šk. Loki	A.-Ž.	275	100	885	—	110	60	1090	—	170	28.	+ 30	+ 10	+ 15.7	28	10	—	3	10	18	28
Dobrava-Vintgar (577 m)	A.-Ž.	—	35	80	65	65	15	—	30	30	29.	+ 30	+ 6	+ 17.~	28	5	—	4	7	20	—
Javornik n. Gor. (553 m)	A.-Ž.	5	55	75	15	65	80	—	25	30	17.	+ 30	+ 5	+ 18.3	28	3	—	8	17	6	3
Dob (305 m)	A.-Ž.	80	150	330	—	—	—	560	—	90	30.	+ 37	+ 7	+ 20.2	27	4	—	4	7	20	2
Rova na Gor. (350 m)	A.-Ž.	125	85	720	40	85	85	720	—	120	30.	+ 31	+ 6	+ 18.5	30	8	—	3	6	22	5
Breg-Križe (483 m)	A.-Ž.	—	50	410	—	30	10	486	—	100	28.	+ 34	+ 6	+ 20.~	30	10	—	2	14	15	14
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 31	+ 7	+ 18.5	28	3	—	2	11	18	7
Cerknica (575 m)	A.-Ž.	830	255	525	—	35	55	1510	—	215	9.	+ 29	+ 6	—	30	7	—	1	14	16	26
Sv. Gregor pri Ortneku (736 m)	A.-Ž.	8	60	60	40	70	10	80	—	60	23.	+ 31	+ 7	+ 18.2	30	5	—	3	11	16	17
Valpča vas p. Semiču (280 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 39	+ 7	—	29	8	—	2	16	13	26
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	50	10	1070	25	50	100	955	—	180	23.	+ 38	+ 9	+ 21.8	30	8	—	3	5	23	8
Ptuj (221 m)	A.-Ž.	50	1580	1870	120	530	640	2210	—	540	23.	+ 34	+ 7	+ 20.~	26	5	—	4	16	11	13
Hrastnik (250 m)	Gerstung	16	10	162	12	—	—	176	—	—	—	+ 35	+ 7	+ 22.6	—	—	—	—	—	—	—
Sp. Ložnica pri Žalcu (252 m)	A.-Ž.	65	115	375	5	10	40	500	—	75	23.	+ 24	+ 7	+ 15.9	29	8	—	3	14	14	24
Orehova vas p. Marib. (270 m)	Gerstung	20	315	990	115	15	110	1135	—	30.5	23.	+ 33	+ 9	+ 26.~	30	11	—	6	14	11	19
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	Dunajski	105	110	75	30	15	10	225	—	35	5.	+ 27	+ 5	+ 14.6	31	12	—	3	7	21	14
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	340	1445	855	25	105	190	2320	—	265	23.	+ 34	+ 7	+ 19.4	29	15	—	10	6	15	30
Cezanjevci (182 m)	A.-Ž.	20	680	1340	—	30	50	1960	—	360	23.	+ 33	+ 11	+ 20.4	30	15	—	6	10	15	20
Guštanj (398 m)	A.-Ž.	35	105	205	120	25	90	1110	—	75	22.	+ 30	+ 6	+ 17.8	29	4	—	5	6	20	19

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič v Ljubljani.

Letošnji avgust je bil za čebelarje dober mesec. Deteljino in drugo otavino cvetje, ki smo ga že julija pohvalili, je še nadalje dobro medilo. V začetku meseca je začelo tudi kapati od jelk. Sladka mana ni padala dolgo in čebele se niso mnogo zme-nile zanjo.

V tem času smo imeli priliko opazovati dobro organizacijo in podjetnost ljubljanskih čebelarjev. Dne 2. avgusta je pokazala tehtnica v podružničnem čebelnjaku pod Krimom dva kilograma donosa. Dva dni pozneje, t. j. 4. avgusta, je bilo tam že 270 A.-Ž. panjev.

V drugi polovici meseca je čebele gostila bujno cvetoča in opojno dišeča ajda. Veter za medenje ni bil povsem primeren, a ajda je kljub trajajočim vzhodnim in severnim vetrovom toliko medila, da čebele niso nanesele samo svoje zimske zaloge, ampak še nekoliko za posodo svojega gospodarja.

V Novem mestu, v Valpči in Orehovi vasi so deloma nenadni viharji, deloma pa premrzli vetrovi pokončali precej čebel,

vobče pa so bili čebelarji ob koncu meseca zadovoljni in dobro razpoloženi.

Nejevoljni so bili le Novomeščani, ker so morali zaradi preobilice tujih čebel prepeljati svoje panje na tuja pasišča.

Nekateri čebelarji na Ptujskem polju so se izkazali kot zelo slabe tovariše. Nahujskali so županstva, da so prepovedala uvoz in sprejem čebel v pašo. V nekoliko primerih je pričakoval prevaževalca na kolodvoru celo župan ter poskušal zabraniti razkladanje čebel. Veliki župan mariborski je s posebnim dopisom prepovedal vse tako nepostavno izrabljanje uradne oblasti.

Najslabše izpričevalo pa so si dali tisti čebelarji, ki so svojo največjo sramoto, t. j. zanemarjeno gnilobo čebelne zalege, vzeli za ščit, ki naj bi jih varoval, da bi se tuje čebele ne mogle pasti v njihovi bližini.

Gospode poročevalce prosim, da s dopisom za mesec september pošljejo s podatki izpolnjene pole za letošnje glavno poročilo!

Društvene vesti.

Poročilo

o seji »Zveze jugoslovanskih čebelarskih društev« dne 5. julija 1927.

Za praške čebelarske razstave je bilo v Pragi mnogo delegatov Zveze. Svetožar Gjorgjević, predsednik Zveze, je sklical skupščino v Pragi, da prihrani društvom potnine za delegate. Poleg predsednika so se seje udeležili srbski delegati Jovanović in Mladenović iz Obrenovca, Stjepanović, Savković, Mladenović iz Negotina, Drenovac, Golubović, Dinčić in Dragić, hrvatski delegati dr. Langhofer in Mayer ter slovenski delegat Bukovec.

Predsednik je podal kratko poročilo o delovanju v poslovni dobi 1926/27. Blagajniški račun izkazuje saldo 11.258 Din 90 p. Na zastanku je večina letnih prispevkov posameznih društev, le Beograd in Ruma sta plačala svoj dolg. Blagajniški račun se je odobril.

Volitve. V smislu pravil Zveze bi morala uprava letos preiti v roke hrvatskih čebelarjev (uprava prehaja vsaka tri leta od Srbov na Hrvate, od teh pa na Slovence). Na podlagi nekega sarajevskega sklepa glavne skupščine Zveze so srbski delegati predlagali, naj g. Gjorgjević ostane predsednik še nadalje, to pa glede na njegovo dosedanje uspešno delovanje.

Delegat dr. Langhofer je izjavil, da ne šteje sklepov te seje za veljavne, ker skupščina ni bila sklicana po določenih pravilih in ker niso zastopani delegati vseh društev. Zato ne more glasovati za beograjski predlog glede bodočega predsedstva Zveze, dasi visoko spoštuje osebo g. Gjorgjevića.

Delegat Bukovec je izjavil, da pristane na sklepe, ako jih odobri društvo, ki ga zastopa in ako so Hrvati zadovoljni s tem, da ostane uprava Zveze še nadalje v Beogradu.

Volitve so se nato vseeno izvršile, toda s pridržkom, da imajo Hrvati pravico predsedstvo izmenjati, če se jim zdi potrebno. Izvoljeni so bili: za predsednika Gjorgjević, za podpredsednika dr. Langhofer (Hrvat) in Bukovec (Slovenec), za tajnika in blagajnika Maksimović (Beograd), za člane uprave Sudarević (Osjek), Rečaj (Vukovar), Antonoli (Dubrovnik). Sarajevsko društvo mora samo imenovati svojega zastopnika v upravi.

V nadzorstvo so bili izvoljeni Okorn, Ilančić in Horvat.

Sklepi. 1. Delež od državne podpore, ki odpade na posamezna društva, se bo v bodoče določeval na podlagi števila članov. Na

društva, ki so v težavnih denarnih razmerah, se bo ob potrebi oziralo, in sicer ako so delavna.

2. Letni prispevki društev Zvezi se bodo v bodoče odtegovali od državne podpore.

3. Na sejah in skupščinah Zveze ima v bodoče tudi en sam delegat pravico, da zastopa vse glasove svojega društva.

4. Na pristojnih mestih se mora intervenirati, da se dovolijo udeležnikom kongresov ugodnosti pri železniški vožnji; isto velja za razstavno blago.

5. Predsedstvo Zveze naj pri kmetijskem ministrstvu intervenira, da se bo čimprej odprla čebelarška šola. A. Bukovec.

Vesti iz podružnic.

Ljubljanska podružnica ima sejo dne 11. oktobra t. l. ob osmih zvečer pri »Nacetu«.

Podružnica na Robu je imela redni občni zbor dne 23. januarja t. l. Izvoljen je bil stari odbor. Podružnica je imela dohodkov 433 Din 39 p, izdatkov pa 380 Din. Število članov se zaradi slabih letin vedno krči. Feliks Peterlin.

Podružnica v Slovenjgradcu je imela občni zbor dne 17. julija t. l. — Načelnik Miroslav Ferk je pozdravil navzočne člane, obžalujoč, da se občnih zborov tega občekoristnega društva članstvo ne udeležuje tako, kot bi se moralo. Izražal je upanje, da bo v bodoče bolje. Nato je prečital v odsotnosti tajnika zapisnik lanskega občnega zbora. Zapisnik je zbor odobril. Načelnik je poročal nadalje kratko o delovanju čebelarke centrale v Ljubljani, ki se požrtvovalno trudi in si prizadeva pomagati čebelarstvu v naših pokrajinah. Žalostno pa je, da se čebelarji ne zavedajo pomena tega društva, kvečjemu takrat, kadar ga osebno potrebujejo. To dokazuje naša podružnica, ki je imela leta 1921. in 1922. 72 članov, danes jih ima pa 9. Zakaj pa samo toliko? Zato, ker smo v letih 1921. in 1922. razdeljevali cenejši sladkor za pitanje čebel. Takrat se je vsak hotel s tem okoristiti, zato je pristopil kot reden član. Ko pa je razpečavanje cenejšega sladkorja ponehalo, to se pravi, ko vlada ni več dovoljevala popusta za čebelarje in niso imele intervencije več uspeha, tedaj so se pa člani zopet razpršili in zapustili društvo, ki jim je izdatno pomagalo s sladkorjem in z drugimi potrebščinami oziroma s podporami.

Ker si pa društvo prizadeva položaj čebelarstva izboljšati, je upanje, da pri prihodnjem občnem zboru ne bomo več tako osamljeni, marveč pomnoženi z novimi člani, ki bodo zvesti v dobrih in slabih časih. Načelnikove iskrene besede je občni zbor glasno odobral. Nato je načelnik prečital vse važne dopise o intervencijah pri merodajnih oblastih, med njimi tudi dopis velikega župana Mariborske oblasti glede podpore (80 Din) podružnici kot nagrade onim čebelarjem, ki imajo za podružnico največ zaslug. Odbor jo je razdelil dvema članoma, vsakemu polovico. En obdaranec je po prejemu nagrade izstopil iz podružnice.

Podružnica je imela 667,15 Din prejemkov, izdatkov pa 349 Din. Pregledovalci so našli račune

v najlepšem redu. Izvoljen je bil naslednji odbor: Načelnik Miroslav Ferk, podnačelnik Karel Barle, tajnik Ivan Kavš, blagajnik Franc Popič, odbornik pa Anton Kuhar in Elza Bartelet.

Pri slučajnostih se je razpravljalo o tem, kaj naj se ukrene, da bo podružnica pridobila članov. Sklenilo se je, naj načelnik in en odbornik gresta, kadar čas dopušča, od čebelarja do čebelarja, da pregledata čebelnjake, panje itd. in pri tej priliki poagitirata za pristop k podružnici.

Letna članarina 40 Din ni dovoljna, ker je z njo plačan tudi »Slov. Čebelar«, ki izhaja mesečno že 30 let in prinaša jako poučne ter zanimive članke. Nobeden čebelar bi ne smel biti brez tega strokovnega lista. Jasno je, da bi, čim več članov bi bilo, tem boljši in cenejši bil list.

Tudi oblasti bi bile, ko bi vedele, da je vsak čebelar organiziran, čebelarjem bolj naklonjene, nego pa so sedaj. Sklenilo se je tudi, da se, ako se bodo čebelarji za podružnico bolj zanimali, priredi po končanem ajdovem cvetu v Slovenjgradcu ali v okolici predavanje. — Načelnik Miroslav Ferk, zapisnikar Kavš Ivan.

Podružnica v št. Ruprtu na Dolenjskem je napravila stiskalnico za vosek po zgledu Rojinove. Da jo bomo mogli in znali s pridom uporabljati, smo priredili tečaj o kuhi voska dne 6. marca t. l. v št. Ruprtu. Objavili smo ga tudi z javnimi razglasi tukajšnjega in okoliških županstev. Tečaj je trajal nepretrgoma od 8. do 16. ure. Vodil in vršil ga je tajnik osrednjega društva g. J. Okorn, ki se je moral zato pripeljati semkaj že prejšnji dan. S svojo izkušnostjo in z njemu lastno spretnostjo je podružnične člane in še nekaj okoliških čebelarjev nečlanov seznanil o pridobivanju in shranjevanju voščin ter o praktičnem kuhanju in stiskanju voščin in čiščenju iztisnjenejšega voska. Da se temeljito priučimo temu kaj važnemu čebelarškemu opravilu, mu nismo bili le poslušni učenci, ki nas je poučil tudi o drugih čebelarških zadevah in nam odgovarjal na razna vprašanja, ampak smo mu po njegovih navodilih pomagali pri kuhi in stiskanju voska, da bomo lahko tudi sami vršili to delo in s pridom rabili stiskalnico. G. Okornu smo za njegov praktični pouk prav hvaležni.

Žal, da je podružnici v pokritje stroškov za stiskalnico primanjkovalo potrebnih sredstev in je morala sedaj stiskalnico odstopiti v privatno last.

Ugodno je pa to, da so prevzeli dolg, izplačali podružnici vse stroške za stiskalnico in jo prevzeli napredni mladi čebelarji odborniki gg. M. Kurent, A. Rejc in I. Zidar, ki jim je na srcu ne le svoj, ampak tudi napredek vseh sočebelarjev, ki bodo lahko za primerno odškodnino kuhali pridobljene voščine, ki so jih pri nezadostno izobraženih čebelarjih uničevale čebelne vešče ali se jim sicer pokvarile in poizgubile, ako jih niso pravočasno za smešno nizko ceno oddali prekupčevalcem. Seveda, veliko večjo korist bi imeli tukajšnji in okoliški čebelarji, ako bi bili včlanjeni v podružnici, ki bi ji pri večjem številu članov ne bilo treba oddati stiskalnice v privatno last, ker bi jim po-

družnica brezplačno ali za najnižjo odškodnino iz oddanih voščin napravila dragocen čist vosek, ki je poleg medu glavni dohodek čebelarstva. Že samo pri stiskalnici za vosek je očitno, kako škodo trpe nezavedni, indolentni čebelarji, ki nimajo zmisla za organizacijo, držoč se gesla vinskih bratcev »mi pa ostajamo, kakor smo bli«. Mi pa, čeprav nas je malo, ne zaostajamo, ampak napredujemo z ljubeznijo do čebelic in z veseljem do čebelarskega opravila. Zato pa dosežemo uspehe, ki bodo naposled le na pot napredka dovedli tudi dosedanje nazadnjake.

Hvala g. Okornu in pozdrav vsem združenim čebelarjem!
L.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1. Bliža se čas, ko bodo šle čebele počivat. Kaj mi je storiti, če bi našel pri zazimljevanju še zalego, ki bi bila videti sumljiva? Kaj naj storim, če bi slučajno našel bolno zalego? Kako naj zdravim panj, da bi bilo zanesljivo uspešno. Kako se napravljajo alkalski lugji?

Odgovor. Če najdete »sumljivo« zalego, morate brezpogojno ugotoviti, ali je bolna ali ne. Če Vi tega ne morete, prosite kakega veščaka, da to delo opravi. Dokler ni točno ugotovljeno, ali je zalega bolna, čebelar ne more ničesar ukreniti. Predvsem jasnost — potem šele ukrepi!

Kadar najdemo v panju bolno zalego — v mislih imam gnilobo kakor menda tudi Vi — takrat je najbolje, da ne poizkušate zdraviti, ker se to le zelo redkokdaj posreči. Zdravila za okužene panje ni. Čebele zažveplajte, vosek pa skuhajte. Med je za življenje dober, ni pa uporaben za čebelno hrano. Panje, orodje, stroje, čebelnjak i. dr. morate temeljito razkužiti. Navodila Vam bo dala

Vaša podružnica. Tudi v »Slov. Čebelarju« jih najdete skoraj v vsakem letniku.

Natrijev in kalijev lug (hydroxid) prodajajo v drogerijah. Tam Vam bodo povedali tudi recept za uporabo. Mi Vam ga ne moremo, ker ne poveste, za kaj boste lug rabili. — Pri razkuževanju panjev uporabljamo vrelo raztopino sode (1 kg sode na 10—20 l vode).

Vprašanje 2. Neki čebelar je spravil med v kositerne posode, v katerih je bilo prej jedilno olje. Dasi je posode dobro umil, je dobil med močan okus po olju. Kako je ozdraviti tak med? Ali se bi ga smelo pokladati čebelam? Bi li potem izgubil okus po olju?

Odgovor. Urednik ni vsegaveden in si je s to zadevo ubijal glavo, pa ni postal nič pametnejši. Dvomimo, da bi tak razredčen med škodoval čebelam, dvomimo pa tudi, da bi izgubil okus po olju, namreč, če bi ga zopet točili. Kakor znano, dajejo eterične snovi, ki jih čebele bero z nektarjem vred, medu značilen okus (po lipi, ajdi). To govori, da bo težko okus po olju odpraviti. Kdor ve kaj več, naj se oglasi! Prosimo lepo!

Drobiž.

Av gust Bukovec.

Ocena medu na letošnji pokrajinski razstavi.

Med, ki so ga razstavili čebelarji na letošnjem velesejmu, je ocenila posebna komisija (prof. Verbič, višji nadzornik Humek in Bukovec). Ocena se je izvršila po točkah (za okus največ 5 točk, za čistočo, za zrelost, za opremo pa po 3 točke, skupno največ 14 točk).

Na podlagi ocene je bilo priznано:

1. srebrna kolajna: Ivanu Šetincu z Jesenic na Gorenjskem (12 točk), Fr. Hernji iz Središča (11), Fr. Kunaverju iz Sela (10), Jos. Mraku z Viča (10), Jožefu Okornu iz Ljubljane (10);

2. bronasta kolajna: Jak. Bratuši iz Obreča (9), Ivanu Elsnerju iz Ljubljane (9), Jak. Fišerju iz Rogatca (9), Rud. Gallobu (8), Ivi Verbiču iz Ljubljane (8);

3. diploma: Fr. Ručigaju iz Dobenega in Svitoslavu Jenku iz Mirnepeči.

Izredno zanimivi glasovi. Neki obiskovalec letošnjega junijskega tečaja za vzrejo matic v čebelarskem zavodu v Dahlemu pri Berlinu poroča v »Märkische Bztg.«, da so pri vzreji matic čebelarji prišli na mrtvo točko. Doslej so posvečali glavno pažnjo črni čebelni barvi in so zaradi tega doživeli velik polom. Sedaj izjavlja čebelar Himmer iz Erlangna, da je

bila sedanja vzreja pogrešna. Čebelarški učejak Armbruster jo je zavrzel že 1917. leta. Tudi vodja čebelarškega zavoda v Erlangu, znani dr. Zander, ki se je nad 20 let ukvarjal z vzrejo matic (črnega plemena Nigra), je sedaj uvidel brezplodnost svojega truda.

Doslej sta bila aduta črna barva in kakovost plemena (dolgotost življenja čebel, pravilna zalega, marljivost za nabiranje medu in obnožine, odpornost, varčevanje z zalogo itd.), sedaj so izigrali nov adut: le kakovost! Nemške čebelarške časopise preveja nov veter, Naenkrat so se spomnili starih košev in čebelarstva na roje ter pišejo, da je v krajih, ki imajo pozno (jesensko) pašo, boljše čebelarjenje na roje. Je tudi zdravejše, ker se čebelno delo (satje) leto za letom obnavlja.

Beležimo to le kot kronisti in v premišljevanje čebelarjem, ki se radi ukvarjajo z globljimi čebelarskimi vprašanji.

Letošnja čebelarška letina v Jugoslaviji je vse prej nego zadovoljiva. Slovenija je pridelala malo pomladanskega in poletnega medu, pač pa nekoliko več jesenskega (ajdovca). Večinoma so čebele založene z zimsko zalogo. Hrvatska, Bosna in Srbija so imele dobro pomladansko žetev, toda suša, ki je potem nastala, je uničila mnogo, mnogo lepih nad, V Banatu in Slavoniji in deloma v Dalmaciji ter Bosni imajo zaradi velike suše čebele suhe in so v skrbeh zaradi zime.

Kakor vse kaže, ne bo medu odveč. Vprašanje je, če ga bo dovolj za domačo potrebo. Kdor ga ima, ga bo z lahkoto prodal.

Iz zelene Štajerske. Ptujsko okrajno glavarstvo je razglasilo, da občine niso upravičene zabraniti dovoz čebel v ajdovo pašo. To je trdil tudi »Slov. Čeb.«, pa je našel gluha ušesa.

Okrajno glavarstvo v Ljutomeru je zadnje dni ajdove paše prepovedalo sleherni dovoz čebel v območje glavarstva in odvoz iz okraja. Vse železniške postaje so bile uradno obveščene, da ne smejo prevzemati čebel, ki so namenjene v kraje v področje onega glavarstva. Pa tudi iz ljutomerskega okraja ne sme nihče čebel izvažati.

Pa pravijo, da smo čebelarji nesebični in da smo kakor bratje drug do drugega! Da bo slika popolnejša, omenjamo še, da so tisti, ki prevažajo čebele, siromašni čebelarji, ki ne morejo, od rednega zaslužka živeti in so zaradi tega prisiljeni čebele prepeljavati. Med njimi so tudi taki, ki so za slovensko čebelarstvo že mnogo storili. Nasprotno so pa med onimi, ki napravljajo vrišč, večinoma neorganizirani čebelarji, ki imajo v čebelnjaku le nekoliko panjev.

Vedno smo poudarjali, da se za nobeno čeno ne sme domačim čebelarjem delati krivice, nasprotno pa tudi ne moremo odobravati, da se podjetne, dobre in napredne čebelarje ovira iz nagajivosti, kadar ni treba. Kam pa pride, če si bo vsak sam zakone pisal! Skrajni čas je, da se pobotamo.

Leskova mana. V Potiskavcu pri Strugah na Dolenjskem so čebele letos brale mano na leski tako zelo, da je g. Meglen iz Potiskavca natočil precej tega medu, ki je izredno gost, rumenkasto rjave barve in prijetnega okusa. Iz satja gre zelo nerad in se vleče kakor smola. Mnogo ga ostane v satju, ker se hitro strdi. Je gostejši kakor jelov, toda prikupljivejša barve.

Sortiranje satja. Sedaj jeseni, ko spravljamo prazno satje, ga moramo odbirati po kakovosti. Posebej spravimo belo satje, ki še ni bilo zaleženo. Tega nam spomladi ni treba pregledavati, ker se ga večča ne loti tako naglo. Istotako spravimo rjavo satje, ki je bilo le nekolikokrat zaleženo in je še popolnoma prosojno, če ga držimo proti svetlobi. Črno satje, ki je še kolikor toliko prosojno, spravimo zopet posebej. Rjavo in črno satje moramo spomladi čuvati, da se ga ne loti večča. Neporabno satje, t. j. popolnoma črno in neprosojno, pokvarjeno in trotje satje zlagamo na poseben kup in ga izrežemo iz satnikov ter skuhamo.

Kdor sortira satje jeseni pri podiranju, oziroma zazimljenju, si prihrani spomladi mnogo skrbi in dela.

Ne pozabimo spraviti jeseni primerno število medenih satov za dodajanje potrebnim panjem v zgodnji spomladi. Lepe sate, v katerih je malo medu (n. pr. $\frac{1}{4}$ kg), ne devamo v točilo, ampak jih spravimo, da z njimi podpremo zgodnje roje, To bodo hvaležni!

Cena medu in vosku se doslej ni znatno izpremenila. Za med veljajo večinoma lanske cene, 20 do 22½ Din za kg pri kupčiji na debelo. Vosek plačujejo do 40 Din kg (po kakovosti).

Pošiljajte že sedaj jeseni vosek v zameno za satnice. Večina čebelarjev ima navado, da prinaša vosek blagovnemu oddelku šele, aprila in maja meseca. Voska se potem nakopiči toliko, da ga je mogoče le z največjim naporom sproti predelati. Vodstvo društvene delavnice za satnice prosi vse čebelarje, da pošljejo vosek v zameno čimprej, ker s tem izdelovanje satnic zelo olajšajo. Torej: kuhajte vosek pravočasno (in pravilno!) ter ne odlašajte s pošiljateljavo blagovnemu oddelku. Do točne potrebe pr. pomorejo lahko tudi čebelarji sami.

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo
v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

Predmet	Cena	
	Din	p
1. Pripomočki za pomirjenje čebel oziroma za varstvo proti piku.		
Brizgalnica za roje	160	—
Euskol (zavitek)	8	—
Kadilniki (boljši)	90	—
Kadilniki	85	—
Čebelarska kapa s tkanino	45	—
Čebelarska kapa, žimnata	46	—
Pajčolani	30	—
Pajčolani	34	—
Pajčolani z žimnatim vložkom	46	—
Čebelarske pipe (pihalnik Dathe)	70	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z vodo, navaden	8	50
Razpršilnik za steklenice, zelo učinkovit, tudi za vrtno porabo	30	—
Čebelarske rokavice	80	—
Samokadilnik »Vulkan«	125	—
2. Pitanje čebel.		
Baloni za 1 liter	8	—
Baloni za 1 liter z odprtim podstavkom za pitanje iz medišča	16	—
Baloni za 1 liter z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Pitalnik za A. ž.-panj iz bele pločevine	18	—
3. Matica.		
Barva za označevanje matice	14	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od Din 2— do	13	—
Matičnice z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
4. Točenje, shranjevanje in konserviranje medu in voska.		
Čistilnik za med z dvojnim sitom, iz zelo močne pločevine, emajliran	130	—
Leseni obod za dozo za pošiljanje po železnici	12	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	100	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Pločevinaste posode za med, a 4 kg	12	—
Pločevinaste posode za med, za 55 kg	200	—
Leseni sodi za 50 kg	50	—
Pločevinasto sito za čiščenje medu	20	—
Stekleničica za pošiljanje medu kot vzorec	3	50
Pločevinasto točilo, neemajlirano, z železnim okriljem, za 3 satnike	1000	—
Pločevinasto točilo, neemajlirano, z bronastim okriljem, za 3 satnike	1100	—
Pločevinasto točilo za med, najnovejšega sestava za 3 satnike, 27×41 cm, emajlirano	1120	—
Pločevinasto točilo za med, z bronastim okriljem in emajlirano	1220	—
Pločevinasto točilo za 10 okvirov, obojestransko, za velike obrate	3580	—

Predmet	Cena	
	Din	p
Topilnik za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	28	—
5. Satnice in žičenje.		
Deska za pritrdjevanje satnic	6	—
Garnitura za vdelavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—
Kolesce za vtiranje žice, navadno	14	—
Kolesce za vtiranje žice, boljše	18	—
Luknjač za okvirčke	44	—
Satnice, izvršene s potapljanjem	65	—
Satnice, izdelane na dva valjarja	70	—
Svetiljke za zalivanje satnic	53	—
Šilo za vrtanje luknjic	3	—
Topilnik s svetiljko in žličko za lepljenje satnic	50	—
Žica v klobčiču, dkg	—	40
6. Panj in njega deli.		
A. Ž.-panj na 10 satnikov	280	—
A. Ž.-panj na 9 satnikov z verando	325	—
A. Ž.-panj na 10 satnikov z verando	350	—
Kovinski deli za A. Ž.-panj:		
a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1.25	7	50
b) 2 nosilca za matično rešetko, à Din 1.50	3	—
c) 2 tečaja za vratca, à Din 1.40	2	80
d) 4 tečaji za brade, à Din —.75	3	—
e) 2 mreži za okenca, à Din 4.—	8	—
f) 4 zapahi za okenca, à Din —.75	3	—
g) 2 zaporici za zaklopnico, à Din —.20	—	40
h) ¼ kg kvačic	5	—
i) kljukica za vratca	—	35
j) rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	12	—
k) cevka za A. Ž.-panj z verando	8	—
Žična mreža za okenca (pocinkana), kvadratni meter	40	—
Okvirčki za A. Ž.-panje (nezbiti), za komad	1	75
Pločevinasta razstojišča, namesto kvačic, za 9 ali 10 satnikov	2	—
Matična rešetka, močna (domačega fabrikata), za 1 panj	12	—
Matična rešetka, nemškega fabrikata, kvadratni meter	150	—
Matična rešetka, najfinejša, sestavljena iz palčic, 34×15 cm	18	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
7. Pripomočki za delo v in izven panja.		
Klešče za A. Ž.-panje	34	—
Klešče za gorko stavbo	26	—
Zaklopna kozica za odlaganje satnikov s čebelami	33	—
Lesen sipalnik za A. Ž.-panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Strgulja za snaženje A. Ž.-panjev	10	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
8. Razno.		
Begalnica	10	—
Odvijač za vijake	3	—
Jeklena šablona in zabijač (priprava za pritrdjevanje kvačic)	24	—
Tehtnica za obljudene panje	1150	—